Arap Alevilerde Ras el Seni ve Kıddes

Doktorant (Doktora Adayı) Dicle Paşa
diclepasa93@gmail.com

Yayımlanma Tarihi:
15 Nisan 2026

İndirilme Tarihi:
08.11.2026

Önerilen Atıf: Paşa, Dicle (2026). Arap Alevilerde Ras el Seni ve Kıddes. Alevi Ansiklopedisi — ISIL: DE-4607. https://doi.org/10.68413/alevian siklopedisi.85mee (Erişim Tarihi: 08.11.2026)

Alevi Ansiklopedisi, **Kütüphaneler ve İlgili Kuruluşlar için Uluslararası Standart Tanımlayıcı** kapsamında **ISIL: DE-4607** koduyla kayıtlıdır.

ISSN 3055-9928

ISIL URI /isil/DE-4607

LOBID
lobid.org/organisations/DE-4607

Permalink id.zdb-services.de/resource/organisations/DE-4607

Adres: Alevi Ansiklopedisi Körnebachstr. 49-51, 44143 Dortmund

info@aleviansiklopedisi.com

Özet
Ras el Seni ve Kıddes, Türkiye'de Antakya, Adana ve Mersin çevresinde yaşayan Arap Alevileri arasında kutlanan, takvimsel döngüyü, kolektif hafızayı ve inançsal sürekliliği ifade eden iki önemli ritüel günüdür. Ras el Seni, Miladi takvime göre 14 Ocak'ta (Rumi takvime göre yılın ilk günü) kutlanmakta ve yeni yılın başlangıcını simgelemektedir. Bu gün, toplumsal dayanışmanın güçlendirildiği, akrabalık ve komşuluk ilişkilerinin yeniden üretildiği, özel yemeklerin hazırlanarak paylaşıldığı ve bayramlaşma pratiklerinin gerçekleştirildiği bir ritüel zaman dilimi olarak öne çıkmaktadır. Ras el Seni'yi takip eden günlerde kutlanan Kıddes ise, Hz. İsa'nın Ürdün Nehri'nde vaftiz edilmesiyle ilişkilendirilmekte ve arınma, bereket ve yenilenme temaları etrafında şekillenmektedir. Bu kapsamda doğa ile kurulan sembolik ilişkiler (zeytin ve incir ağaçlarına atfedilen kutsallık, su ve bitkilerle gerçekleştirilen ritüeller) belirgin bir yer tutmaktadır. Her iki ritüel de, Arap Aleviliğinde zamanın kutsallaştırılması, doğa ile inanç arasındaki ilişkinin yeniden kurulması ve toplumsal birlikteliğin pekiştirilmesi açısından merkezi bir işlev görmektedir. Bu yönleriyle Ras el Seni ve Kıddes, yalnızca takvimsel kutlamalar değil, aynı zamanda inanç, kültür ve kolektif kimliğin kuşaklar arası aktarımını sağlayan temel ritüel pratikler olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Arap Alevi, Hrise, Hriset el Louvz, Kıbbeh, Kıddes, Ras el Seni, Yemek Kültürü

Ras el Seni[1]

Arap Alevilerde kolektif hafızayı ve toplumsal bir aradalığı besleyen pek çok kutlama, merasim ve bayram vardır. *Ras el Seni* de bunlardan biridir, "yılbaşı" olarak Türkçeleştirilebilir. *Ras el Seni*, Miladi takvime göre 14 Ocak, Rumi takvime göre ise 1 Ocak, yani yılın ilk günüdür. Bir bayram havasında geçen *Ras el Seni*, toplumsal aktarımların, gelenek ve göreneklerin sembollerinden biri olarak değerlendirilebilir. Bu tarihten bir süre önce uzun ve aşamalı hazırlıklarla güne özgü yemekler yapılır. Gelen misafirlere, akrabalara bu yemeklerden ikram edilir.

Telif Hakkı © 2026 Alevi Ansiklopedisi ve yazar(lar)a aittir. Aksi belirtilmedikçe Creative Commons Atıf-GayriTicari-Türetilemez 4.0 Uluslararası Lisansı (CC BY-NC-ND 4.0) kapsamında yayımlanmıştır. Her türlü kullanımda uygun atıf zorunludur. Ticari kullanım, değişiklik, çeviri veya yeniden yayın için Alevi Ansiklopedisi ve/veya yazar(lar)ın yazılı izni gereklidir.

Bu tarihte, Arap Alevilik için bayramların en özel ve kutsal kabul edilen yemeği *Hrise* de yapılır, dağıtılır ve aile bireyleri, komşular, akrabalar birbirlerini ziyaret eder. Uzakta olanlar aranır ve bayramlaşılır, bayramlaşma dileklerinden biri şu şekildedir: "*Ras el Seni mbarek 3aleykoun, ila dinna va imanna. Koul 3am bi elf kheyr*"[2] (Yeni yılınız kutlu olsun, dinimize ve imanımıza mübarek olsun. Her daim binlerce huzurla -hayırla-)

Kutlama Yemekleri ve Uygulamaları

Kutlama ve bayramlaşma için bir araya gelen Arap Aleviler, bu güne özel yapılan *Hrise* (et ve buğdayın çok uzun saatler büyük kazanlarda ve odun ateşinde büyük kaşıklar ile dövülerek-pişiririlerek yapıldığı bir yemektir), *Kibbeh* (Oruk-İçli Köfte), Biberli Ekmek (Katıklı), *Ma3moul* (Kömbe-bir çeşit baharatlı bayram kurabiyesi), *Ka3ke* (Antakya Külçesi, bir çeşit baharatlı çörek), *Hriset el Louvz* (farklı versiyonları olan bir çeşit irmik tatlısı), *Zleybe ve Sambouske* (Farklı versiyonları olan ve et vs gibi dolgulu ya da dolgusuz tercih edilebilen yağda kızartılan hamur), Kireçte Kabak Tatlısı, Moushabbak (halka tatlısı), Kaytaz böreği gibi yemeklerle büyük sofralar kurar. Bu sofralar paylaşımın ve kültürel aktarımın adeta bir mozaik gibi örneğidir. Küçük çocuklar büyüklerin elini öper ve çocuklara harçlıklar, şekerlemeler verilir.

Kutsal mekânlar (*ziyara* -ziyaret-) tavaf edilir ya da ziyarete girilerek içeride bir çeşit tütsü olan *bakhkhur* (akgünlük sakızı) yakılır, yılın güzel geçmesi, huzur ve sağlık getirmesi için dua edilir, dilekler dilenir.

Kıddes

Ras el Seni Türkiye'de Antakya, Adana ve Mersin Arap Alevileri tarafından kutlanır. Bu kutlama boyunca yapılan pratikler, ritüeller, geleneksel yemekler ve ziyaretler toplumun kimi üyeleri tarafından – bazı köylerde ve bölgelerde- Miladi takvime göre Ras el Seni'den beş gün sonra, 19 Ocak tarihine denk düşen *Kıddes* günü

gerçekleştirilmektedir. *Ras el Seni*, Firavun zulmünden kurtuluşu, yeni bir yılı, Hz. Musa devrinin başlangıcını sembolize ederken; *Kıddes*, Hz. İsa'nın Ürdün Nehri'nde vaftiz edildiği gündür ve bereketi arınmayı sembolize eder. *Kıddes* günü, *Ras el Seni*'ye benzer pratiklerin yanı sıra, farklı uygulamalar da söz konusudur. Örneğin, zeytin ağaçları bereketli olsun diye *Kıddes* gecesi zeytinlere toprak saçılır. Yanı sıra, gece bir tas suya reyhan (yaban mersini yaprağı), zeytin ve defne yaprakları konur, saçlar sabahında bu tastaki suyla taranır; saçların bereketli ve sağlıklı olacağına inanılır.

Yanı sıra, Hz. İsa'nın vaftizinde kuşların, zeytin ve incir ağaçlarının buna şahitlik ettiğine ve secde ettiklerine inanılır. Bu sebeple her yıl *Kıddes* günü zeytin ve incir ağaçlarının gece boyu secdeye durdukları düşünülür. Rivayete göre, gece secdeye duran ağaçların sabah tekrar dikleşeceğine inanıldığı için dallarına hayvanlar vs. bağlanmaz.

Sonuç

Ras el Seni de *Kıddes* de bir araya gelişin, kültürel ve inançsal ortaklıkların, toplumsal kutlamaların, kolektif hafızanın, sembolik ritüellerin örnekleridir. *Ras el Seni* Miladi takvime göre 14 Ocak'ta, *Kıddes* ise 19 Ocak'ta kutlanır. Kutlamalarda sofralar hazırlanır, bayramlaşılır ve belirli ritüeller gerçekleştirilir. Bunlar, kurulan sofraların ve rivayetlerin toplumsal birlikteliği sürdürmedeki ve aktarmadaki rollerinin, tutulan dilekler ve sürdürülen geleneklerle kimliğin ve inancın inşasındaki öneminin ve paylaşılan kutsallığın yansımaları olarak düşünülebilir.

Sonnotlar

[1] Bu maddedeki detaylar, Arap Alevi toplumu içinde ve bu inançla-kimlikle-kültürle yetiştirilmiş bir araştırmacı olarak uzun yıllara yayılan aktarımlar, gözlemler ve araştırmalar sonucu edinilmiştir. Arapça ifadeler (çift anadilli bir araştırmacı olarak), bayramlarda ve kutlamalarda şahit

olunan- aileden ve akrabalardan duyulan sözlü aktarımlardır. Kutlamalar boyunca akraba ziyaretleri, bayramlaşma, yemek yapma ve paylaşma aşamaları gibi pek çok pratik de tarafımca tecrübe edilmiştir-edilmektedir. Maddede yer alan görseller de bu pratikler-hazırlanan yemekler sırasında tarafımca çekilen fotoğraflardır. Kaynakça "yerine" bizzat kişisel tecrübelere, sözlü tarih aktarımlarına ve yüksek lisans ile doktora çalışmalarımda kullanılan katılımcı gözlem tekniklerine başvurulmuştur.

[2]Arapça ifadelerin Latin harflerle standart bir yazım biçimi vardır. İfadedeki "3" Arapça alfabede gırtlaktan çıkarılan bir ses olan ve Latin harflerde karşılığı olmayan "Ayn" sesine denk düşer. Buna benzer ifadeler de söz konusudur. Örneğin Arapçanın Latin harflerle "kh" şeklinde yazımı, Kürtçe'de de "X" olarak ifade edilen ve farklı şekilde telaffuz edilen, kalın ve gırtlaktan çıkarılan bir "h" harfine denk düşmektedir. Bu ifadeler, Arapça okuryazar olan ve Latince ifade biçimini tercih eden Araplar tarafından bilinmektedir.

Kaynakça & İleri Okumalar

Bulut, Halil İbrahim. 2011. “Tarih, İnanç, Kültür ve Dini Ritüelleriyle Nusayrilik.” Ortadoğu Yıllığı cilt 7, sa 7, 579-614.

Kiremit, İlker. 2012. XIX. Yüzyılda Nusayriler (Arap Alevileri), Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi.

Yayıncı Notu: Bu yayında yer alan görüş, yorum ve veriler yalnızca ilgili yazar(lar)a aittir; Alevi Ansiklopedisi’nin, editörlerinin veya destekleyici kurumların görüşlerini zorunlu olarak yansıtmaz. Alevi Ansiklopedisi ve editörleri, içeriğin kullanımından doğabilecek sonuçlardan sorumlu değildir